

ورزش همگانی در ایران و تدوین چشم‌انداز، استراتژی و برنامه‌های آینده

محمد جوادی پور^{۱*}، مونا سمیع‌نیا^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۸/۱۰، تاریخ تصویب: ۱۳۹۱/۱۲/۲۶

چکیده

هدف از این پژوهش، بررسی ورزش همگانی در ایران و تدوین چشم‌انداز و استراتژی برنامه‌های آینده است. این تحقیق توصیفی و از نوع پیمایشی است. نمونه‌ی آماری پژوهش ۷۰ نفر است که شامل مدیران فدراسیون ورزش همگانی، رؤسای کمیته‌ها و انجمن‌های فدراسیون ورزش همگانی، رؤسای هیئت‌های استان‌ها و اعضای شورای راهبردی فدراسیون ورزش همگانی بودند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسش‌نامه‌ی محقق‌ساخته‌ای است که شامل گویه‌های مربوط به عوامل درونی و بیرونی است. این گویه‌ها نیز شامل ۴۰ سؤال رتبه‌بندی‌شده درباره‌ی قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای ورزش همگانی ایران است. تعدادی از اساتید و کارشناسان صاحب‌نظر، روایی این پرسش‌نامه را تأیید کردند. پایایی آن را نیز روش آلفای کرونباخ ($\alpha = 0/887$) تأیید نمود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، علاوه بر شاخص‌های توصیفی، آزمون مقایسه‌ی میانگین‌ها و آزمون فریدمن، از ماتریس ارزیابی درونی و بیرونی نیز استفاده شده است. یافته‌های پژوهش نشان داد که این ورزش بر روی محور مختصات SWOT قرار دارد که از لحاظ عوامل درونی در ناحیه‌ی قوت‌ها و از نظر عوامل بیرونی سازمان در ناحیه‌ی فرصت‌ها جای می‌گیرد. بر این اساس، استراتژی‌های تهاجمی برای توسعه ورزش همگانی توصیه شده است. علاوه بر این زمینه‌ی مناسب تقویت فرهنگ ورزش همگانی در کشور، افزایش مشارکت و همکاری فعال سازمان‌ها و نهادها، تحقق اهداف ورزش همگانی و به کارگیری تمامی ظرفیت‌های ملی در راستای رشد و توسعه‌ی ورزش همگانی کشور ارائه می‌شود.

واژه‌های کلیدی:

ورزش همگانی، چشم‌انداز، استراتژی توسعه

مقدمه

زندگی در دنیای امروز ابتکار عمل سریع را از انسان گرفته و او را دچار فقر حرکتی کرده و این فقر حرکتی مشکلات عدیده‌ی جسمی، روانی و اجتماعی را برای وی پدید آورده است. ورزش به عنوان راه حل راهبردی و ورزش همگانی به عنوان وسیله‌ای ارزان قیمت و فرح بخش می‌تواند این مشکل را به نحو مطلوب حل کند (ممتازبخش، ۱۳۸۶). ورزش نوعی بازی سازمان یافته و هدفمند است که در آن حرکت‌ها به منظور تقویت قوای جسمانی، افزایش روحیه و کسب مهارت اجرا می‌شود (کاشف، ۱۳۷۹). ورزش همگانی یعنی ورزش برای همه. مفهوم ورزش همگانی که شامل دامنه‌ی سنی سه تا بالای هفتاد سال می‌شود، انواع مختلف فعالیت‌های جسمی اعم از بازی‌های غیر منظم و خودجوش بومی تا تمرین‌های بدن منظم را در بر گرفته که شامل ورزش صبحگاهی، فعالیت در پارک‌ها و فضای باز، کوهپیمایی یا کلاس‌های آمادگی جسمانی می‌شود و عموماً به ورزش‌های گروهی غیر رقابتی و بدون هزینه و یا ارزان قیمت اطلاق می‌گردد (ممتازبخش، ۱۳۸۶). پروفیسور «کن هاردمن استاد دانشگاه منچستر انگلستان و عضو شورای ورزش اروپا»، بیان می‌کند که ورزش همگانی، در واقع شکلی از فعالیت‌های جسمانی است که سلامت بدنی را بهبود می‌بخشد و روابط اجتماعی را شکل می‌دهد و یا منجر به نتایجی از مسابقات در تمام سطوح می‌شود (سجادی، ۱۳۸۹). ریچارد مول^۱ ورزش‌های همگانی را شامل ورزش‌های داخل سالن، برنامه‌های تفریحات سالم، فعالیت‌های جسمانی در محیط طبیعی، فعالیت‌های تفریحی یا آمادگی جسمانی می‌داند. برخی از صاحب‌نظران، ورزش‌های همگانی را ورزش‌هایی می‌دانند که تحت هر شرایطی قابل اجرا بوده و نیاز به تاسیسات و امکانات تخصصی ویژه‌ای نداشته و برای سلامتی و گذرانیدن اوقات فراغت به اجرا در می‌آیند. دوچرخه سواری، راهپیمایی و کوهنوردی از جمله این فعالیت‌ها محسوب می‌شوند (رحمانی‌نیا، ۱۳۸۲). در سند راهبردی نظام جامع توسعه تربیت بدنی ورزش کشور تعریف ورزش همگانی چنین آمده است: ورزش همگانی و تفریحی به فعالیت‌های تربیت بدنی و ورزش آحاد جامعه اطلاق می‌شود که بطور منظم، توسط فرد یا گروه‌های رسمی و غیررسمی به منظور رفع نیازهای جسمی و روانی با هدف تامین سلامت و نشاط افراد و بهبود روابط اجتماعی آنان به صورت آگاهانه صورت می‌گیرد، لازم به ذکر است که بخش‌هایی از این ورزش می‌تواند به صورت غیرقاعده‌مند و سازمان نیافته در اشکال متنوع انجام پذیرد (سازمان تربیت بدنی، ۱۳۸۲). ورزش همگانی، نه به عنوان یک وظیفه، بلکه یک فرصت است، نه به عنوان یک ورزش دسته جمعی، بلکه به عنوان یک ورزش فردی و به عنوان یک ورزش گروهی است. با وجود این یک جنبش جهانی است که برنامه‌ها و روش‌های زندگی بسیار متفاوتی را ترویج می‌نماید (جوادی پور، ۱۳۹۰). فلسفه اصلی ورزش همگانی، توجه به این شعار کلیدی است که «انسان برای ورزش ساخته نشده بلکه این

ورزش است که برای انسان آفریده شده است»^۲. پیتر دانلی (۱۹۹۱) ماهیت ورزش همگانی را برخوردار از سه اصل عدم تبعیض و نابرابری در ورزش و توزیع عادلانه تجهیزات و امکانات، فرآیند تصمیم‌گیری دو سویه تعاملی از بالا به پایین و از پایین به بالا و برخوردار از حالت متمم و مکملی یا عدم تضاد با سایر ورزش‌های قهرمانی، تربیتی و پرورش می‌داند (محمدقلی‌نیا، ۱۳۸۷). در تعاریف متعددی که از ورزش همگانی ارائه شده است، می‌توان به یک تعریف کلی دست یافت: ورزش همگانی، ورزش برای همه در هر سنی، جنسی، نژادی با کم‌ترین هزینه و با هدف سلامتی و بهبود زندگی همه انسان‌ها می‌باشد. در واقع فعالیت بدنی است که انرژی‌های ذخیره‌شده افراد را به قدرت تبدیل می‌کند و در حد ممکن انگیزه‌هایی در مردم برای ورزش کردن بوجود می‌آورد تا اوقات فراغت فعال داشته باشند.

امروزه به وضوح روشن است که ساختار سازمان‌ها به گونه‌ای پیچیده شده که آن‌ها بدون برنامه‌ریزی‌های دقیق به هیچ وجه نمی‌توانند به حیات خود تداوم بخشند. سازمان‌های ورزشی نیز از این مقوله مستثنی نیستند. برنامه‌ریزی در سازمان‌های ورزشی همانند هر سازمان دیگری به عنوان مهم‌ترین وظیفه مدیریت به شمار می‌رود. در حقیقت، برنامه‌ریزی در یک سازمان ورزشی باعث می‌شود تا اهداف همه فعالیت‌ها و تلاش‌های گروهی تعیین شده و نحوه دستیابی به آن اهداف طرح‌ریزی شود (مظفری، ۱۳۸۸).

ورزش همگانی نیز همانند هر سیستم دیگر نیازمند تدوین اهداف کلان، استراتژی‌ها و برنامه‌های عملیاتی است تا ضمن آگاهی از مسیر حرکت بتواند از هر گونه دوباره کاری، بیراهه رفتن و به هدر رفتن منابع مالی، انسانی، فیزیکی و اطلاعاتی خود اجتناب ورزد.

برنامه‌ریزی راهبردی فرآیندی است در جهت تجهیز منابع سازمان و وحدت بخشیدن به تلاش‌های آن برای نیل به رسالت و اهداف بلندمدت، با توجه به امکانات و محدودیت‌های درونی و بیرونی هر سازمان. در این فرایند، قوت‌ها و ضعف‌های داخلی و فرصت‌ها و تهدیدهای بیرونی سازمان (تحلیل SWOT) شناسایی می‌شوند و با توجه به مأموریت سازمان، اهداف بلندمدت برای آن تدوین می‌گردد و برای دستیابی به این اهداف، از بین گزینه‌های راهبردی اقدام به انتخاب راهبردهایی می‌شود که با تکیه بر قوت‌ها و با بهره‌گیری از فرصت‌ها، ضعف‌ها از بین برود و از تهدیدها پرهیز شود تا در صورت اجرای صحیح باعث موفقیت سازمان گردد (الوانی، ۱۳۸۴).

مظفری و همکاران (۱۳۸۸)، در پژوهشی تحت عنوان نظام جامع توسعه ورزش قهرمانی جمهوری اسلامی ایران، با توجه به قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای نظام ورزش قهرمانی کشور و نیز نظرات شورای راهبردی، چشم انداز ورزش قهرمانی کشور را به صورت زیر ترسیم کردند: «ارتقاء غرور ملی از طریق توسعه ورزش قهرمانی».

همتی‌نژاد (۱۳۸۷)، در پژوهش خود به برنامه‌ریزی راهبردی فدراسیون قایقرانی و اسکی روی آب پرداخت. چشم انداز توسعه قهرمانی فدراسیون

1- Richard mol

2- Not man for sport, but sport for man

ورزش همگانی است و حدود ۴۰۰ میلیون نفر (۲۵ درصد زن و ۷۵ درصد مرد) به فعالیت ورزشی مستمر می پردازند (مظفری، ۱۳۸۴ و Naul، 2002). در تحقیقی که فیلیپوئن^۱ و ژاک اوپدناکر^۲ در سال ۲۰۰۷ با موضوع گسترش عمومی شرکت کنندگان در ورزش انجام دادند و این نتیجه به دست آمد که گسترش ورزش به صورت عمومی در جامعه، از طریق شرکت دادن محققین، سیاست مداران و افراد با تجربه به وجود می آید.

بررسی وضعیت ورزش همگانی در کشورهای استرالیا، آلمان، ژاپن، مالزی، فنلاند و دانمارک نشان می دهد که برنامه‌ی منظم برای رشد و توسعه‌ی ورزش همگانی در این کشورها بیش از ۵۰ سال سابقه دارد. عوامل متعددی در این موفقیت نقش دارد که قبل از هر چیز می توان به رشد برنامه‌ی ورزش همگانی در چارچوب برنامه های ملی این کشورها و حمایت مؤثر دولت‌ها از این برنامه‌ها اشاره کرد. علاوه بر آن، توسعه‌ی باشگاه‌ها و اماکن عمومی ورزش و تأسیس و شکل گیری انجمن‌های تخصصی مربوط به ورزش همگانی نیز قابل ذکر است (جوادی پور، ۱۳۹۰). عوامل اصلی توسعه ورزش همگانی در کشورهای مورد بررسی در این تحقیق عبارتند از:

۱. حمایت از توسعه باشگاه های ورزشی توسط دولت
۲. توسعه برنامه های ورزش همگانی به صورت مداوم
۳. توسعه اماکن ورزشی
۴. توسعه انجمن های تخصصی مربوط به ورزش همگانی
۵. نقش موسسات دولتی
۶. برگزاری جشنواره ها و برنامه های مختلف اجتماعی
۷. بازاریابی
۸. فرهنگ سازی برای توسعه ورزش همگانی
۹. حمایت مالی دولت ملی و ایالتی
۱۰. افزایش فعالیت هادر گروه های هدف شامل: جوانان، سالمندان، معلولین، مدارس، زنان، کارگران و کارمندان....
۱۱. داشتن استراتژی و سیاست های روشن و مدون برای توسعه ورزش همگانی
۱۲. نقش بخش خصوصی (جوادی پور، ۱۳۹۰)

میچل اف کولینز (۲۰۰۲) پژوهشی با عنوان: «بررسی ورزش همگانی در انگلستان» انجام داد که نتایج آن نشان داد تا سال ۱۹۸۲، هنوز در این کشور ورزش همگانی نشده و مشارکت مردان بیشتر از زنان است. همچنین جوانان بیشتر از افراد بالای ۳۰ سال در ورزش های همگانی شرکت می کنند. نتیجه‌ی این تحقیقات نشان داد که خانم‌های خانه‌دار، افرادی که مهارتی در رشته‌های ورزشی نداشتند یا نیمه‌ماهر بودند، کسانی که فاقد وسیله نقلیه بودند، اقشار کم‌آمد و بی‌کار، معلولین مخصوصاً معلولین ذهنی، نتوانسته‌اند از امکانات ورزش همگانی استفاده کنند؛ لذا برای تسهیل در شرکت عامه‌ی مردم، به خصوص

قایقرانی را این‌گونه ترسیم کرد: «ارتقاء جایگاه فدارسیون قایقرانی و اسکی روی آب در منطقه و جهان».

نصیرزاده (۱۳۸۷)، در تحقیق خود به تدوین استراتژی توسعه ورزش قهرمانی و همگانی استان کرمان پرداخت. نتایج تحقیق وی پس از تجزیه و تحلیل نقاط ضعف، قوت، فرصت‌ها و تهدیدها در ورزش قهرمانی و همگانی با تشکیل ماتریس ارزیابی هریک از عوامل داخلی و خارجی ورزش همگانی استان مشخص شد که اداره کل تربیت بدنی استان کرمان می بایست از استراتژی رشد و توسعه در ورزش قهرمانی و همگانی استفاده نماید.

جهانبینی (۱۳۸۸)، در تحقیق خود به تدوین استراتژی توسعه ورزش قهرمانی و همگانی استان قم پرداخت. نتایج تحقیق وی پس از تجزیه و تحلیل نقاط ضعف، قوت، فرصت‌ها و تهدیدها در ورزش قهرمانی و همگانی با تشکیل ماتریس ارزیابی هریک از عوامل داخلی و خارجی ورزش همگانی استان مشخص شد که اداره کل تربیت بدنی استان قم می بایست از استراتژی رشد و توسعه در ورزش قهرمانی و همگانی استفاده نماید. همچنین چشم‌انداز مطلوب برای توسعه ورزش همگانی استان «سلامت جسمی و روانی جامعه و ترویج تحرک در بین مردم استان قم است».

یاراحمدی (۱۳۸۸)، در تحقیق خود به بررسی وضعیت موجود ورزش قهرمانی و همگانی شهرستان دورود پرداخت. نتایج تحقیق وی پس از تجزیه و تحلیل نقاط ضعف، قوت، فرصت‌ها و تهدیدها در ورزش قهرمانی و همگانی با تشکیل ماتریس ارزیابی هریک از عوامل داخلی و خارجی ورزش همگانی استان مشخص شد که ورزش شهرستان دورود می بایست از استراتژی رشد و توسعه در ورزش قهرمانی و همگانی استفاده نماید. همچنین چشم‌انداز مطلوب برای توسعه ورزش همگانی شهرستان «رسیدن به یک جامعه سالم، ورزشکار، با نشاط، و با امید به زندگی بهتر است».

قلی‌نیا (۱۳۸۳)، طی تحقیقی اقدام به بررسی وضعیت کلی ورزش همگانی و چالش‌های مشارکت ورزشی در ایران و نیز برنامه ریزی برای همگانی کردن ورزش پرداخت. وی تعداد ۷۰ نفر از مدیران و کارشناسان سازمان تربیت بدنی و ۵۲۴ نفر از شهروندان ۱۰ استان مختلف کشور را به عنوان نمونه آماری انتخاب نمود. نتایج بدست آمده گویای بهره گیری از رویکردهای ترکیبی فرهنگی- اجتماعی و سلامت بخشی فردی- گروهی (جهت اجرا)، رویکردهای ترکیبی مداخله گری فعال، مشارکتی و نظارتی (جهت اعمال وظایف تولی گری)، رویکردهای تفریحی- طبیعت گرا و فرهنگی محلی (جهت اولویت یابی رشته‌های ورزشی)، رویکردهای تلفیق پذیری فضایی (استفاده از فضاها)، رویکردهای الزام بخشی اجرایی به قوانین (ابعاد حقوقی)، رویکردهای الگوسازی از پایین و فرهنگ سازی از بالا (پیاده سازی)، رویکرد فعالیت فرابخشی (همکار یهای نهادی) و مواردی همانند در قالب استراتژی تهاجم توسعه ای و تنوع می باشد.

نتایج تحقیقی در اروپا نشان می دهد رویداد اصلی در کشورهای این قاره

1- Filipboen

2- Ioke opdenacker

فرصت‌ها (O) و تهدیدها (T) و مقایسه زوجی آن‌ها، راهبردهای چهارگانه WO ، ST ، SO ، WT تدوین گردیده است. ماتریس TOWS نشان می‌دهد که چگونه می‌توان بین فرصت‌ها و تهدیدها (عوامل خارجی) با نقاط قوت و ضعف (عوامل داخلی) توازن ایجاد نمود و به این ترتیب چهار مجموعه از گزینه‌های راهبردی ممکن را ایجاد نمود.

یافته‌های تحقیق

این قسمت به ارائه یافته‌های پژوهش اختصاص یافته است. به این منظور ابتدا به تعیین SWOT ورزش همگانی پرداخته شده و بر مبنای آن چشم انداز پژوهش ارائه شده است. در ادامه با استفاده از تکنیک‌های تدوین برنامه‌های راهبردی، راهبردهای توسعه ورزش همگانی کشور تدوین شده است.

به منظور تعیین قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای ورزش همگانی کشور، پس از بررسی وضعیت موجود و بررسی برنامه‌های راهبردی ورزش همگانی کشورهای مینا گویه‌هایی در ۴ فهرست قوت‌ها (S)، ضعف‌ها (W)، فرصت‌ها (O) و تهدیدها (T) استخراج گردید. در مرحله بعد جلساتی برای کلیه مدیران فدراسیون ورزش همگانی، رؤسای کمیته‌ها و انجمن‌های فدراسیون ورزش همگانی، رؤسای هیئت‌های استان‌ها و اعضای شورای راهبردی فدراسیون ورزش همگانی تشکیل شده و از تمامی اعضای حاضر درخواست گردید تا راجع به گویه‌های شناسایی شده اظهار نظر کنند. همچنین اعضای نکته‌نظر خود را به صورت کتبی در قالب تعدیل و اصلاح گویه‌ها و نیز حذف و اضافه نمودن به آن‌ها ارائه نمودند. پس از آن با عنایت به نظرات شورای راهبردی گویه‌های نهایی شده در قالب پرسشنامه قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای ورزش همگانی (SWOT) تهیه گردید و برای جامعه آماری ارسال گردید. تمامی پرسشنامه‌ها پس از تکمیل و عودت مورد تحلیل آماری قرار گرفتند. بنابراین به منظور تعیین قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای ورزش همگانی کشور به ترتیب مراحل زیر طی گردیده است:

- ۱- بررسی وضعیت موجود
- ۲- بررسی الگوهای مینا
- ۳- تدوین فهرست مقدماتی قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها
- ۴- نظرخواهی از جامعه آماری راجع به فهرست مقدماتی مذکور و تعدیل، اصلاح و حذف برخی گویه‌ها
- ۵- تدوین پرسشنامه نهایی SWOT ورزش همگانی کشور
- ۶- ارسال پرسشنامه‌ها برای صاحب نظران و جمع‌آوری آن‌ها
- ۷- تحلیل داده‌های حاصل از پرسشنامه‌ها

در ادامه به تحلیل آماری پرسشنامه‌های SWOT ورزش همگانی کشور پرداخته شده است. به این منظور ابتدا معنی داری اهمیت هر یک از گویه‌ها بررسی شده و سپس رتبه بندی اهمیت گویه‌ها در هر یک از فهرست‌های چهارگانه ارائه شده است. در جدول ۱ نتیجه‌ی معناداری این پرسش‌ها و در جدول‌های ۲ تا ۵ نیز نتایج رتبه‌بندی نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت‌ها و تهدیدات ورزش همگانی کشور ارائه شده است.

اقتدار فوق، ۲۰۰ مکان ورزشی را تعمیر و راه‌اندازی نمودند؛ ۲۰۰ استخر شنا و ۸۰۰ سالن ورزشی و ۶۸۲ پایگاه ورزش همگانی ارزان قیمت احداث کردند؛ ۱۹۷۷ مکان با تغییر کاربری به ورزش اختصاص داده شد. ایجاد ۳۰۰۰ زمین پرتاب نیزه، بهره‌برداری بیشتر از منابع آبی و خاکی و هوایی برای ورزش‌های همگانی، تربیت مربیان، اختصاص ۲۰ میلیون پوند برای ایجاد تسهیلات جهت مشارکت بیشتر مردم به‌خصوص زنان (یک میلیون نفر) و مردان (۲/۲ میلیون نفر) و افراد ۲۴ تا ۱۳ سال و ۵۹ تا ۴۵ سال و بازنشستگان، از جمله اقدامات دیگر دولت انگلستان برای رشد و گسترش ورزش همگانی بود. با توجه به موارد یاد شده و مطالعات صورت گرفته، باید به برنامه‌ریزی استراتژیک ورزش همگانی کشور پرداخته شود تا ضمن تحلیل محیط درونی و بیرونی، قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای ورزش همگانی مورد شناسایی قرار گیرد و سپس به تدوین چشم انداز ورزش همگانی کشور و استراتژی‌های مدون به منظور تحقق آن چشم انداز پرداخته شود.

روش شناسی تحقیق

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و بر حسب روش گردآوری اطلاعات، از نوع تحقیقات توصیفی است. جامعه‌ی آماری پژوهش شامل افراد زیر می‌شوند: کلیه مدیران فدراسیون ورزش همگانی، رؤسای کمیته‌ها و انجمن‌های فدراسیون ورزش همگانی، رؤسای هیئت‌های استان‌ها و اعضای شورای راهبردی فدراسیون ورزش همگانی کشور. برای تعیین نمونه‌ی پژوهش، به‌طور کل شمار، تمامی افراد ذکر شده در جامعه آماری که در حال حاضر در ورزش همگانی کشور حضوری فعال داشته و به وضعیت کنونی آن در کشور اشراف کامل دارند، از نخبگان ورزش همگانی بوده و برای نمونه پژوهش برگزیده شدند که تعداد آن‌ها ۷۰ نفر بود. برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز از پرسش‌نامه‌ی محقق‌ساخته‌ای متناسب با اهداف تحقیق استفاده است. این پرسش‌نامه، به منظور آسیب‌شناسی و توسعه‌ی ورزش همگانی در ایران، از ۴۰ سؤال تشکیل شده و شامل چهار بخش است:

۱. نقاط ضعف در ورزش همگانی ایران.
۲. نقاط قوت در ورزش همگانی ایران.
۳. فرصت‌های موجود در ورزش همگانی ایران.
۴. تهدیدات موجود در ورزش همگانی ایران.

روایی پرسش‌نامه‌ی محقق‌ساخته را ۱۰ تن از اساتید و صاحب‌نظران مدیریت ورزشی تأیید کردند و پایایی آن نیز از طریق آلفای کرونباخ ($\alpha = 0/887$) تأیید شد. در این پژوهش، به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از دو روش آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. از آمار توصیفی برای محاسبه فراوانی‌ها، درصد‌ها و شاخص‌های آماری مرکزی، پراکندگی و رسم جداول نمودار و برای تعیین معناداری هر یک از گویه‌های SWOT از آزمون t تک‌نمونه و برای تعیین اولویت هر یک از آن‌ها از آزمون تجزیه و تحلیل فریدمن استفاده شد. پس از تعیین مهمترین قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای پیش روی ورزش همگانی کشور، برای تدوین راهبردهای توسعه‌ی ورزش همگانی از ماتریس TOWS استفاده شد. در این ماتریس با استفاده از چهار فهرست قوت‌ها (S)، ضعف‌ها (W)،

جدول (۱) نتایج آزمون تجزیه و تحلیل فریدمن در هر یک از فهرست های SWOT

شاخص آماری	مجدور کای	درجات آزادی	سطح معناداری	مقدار خطای آزمون	نتیجه آزمون
فهرست مورد آزمون					
قوت ها (S)	۸۱/۰۸۲	۹	۰/۰۰۱	۰/۰۵	وجود تفاوت معنادار بین گویه ها
ضعف ها (W)	۳۹/۵۷۲	۹	۰/۰۰۱	۰/۰۵	وجود تفاوت معنادار بین گویه ها
فرصت ها (O)	۸۷/۰۸۵	۱۱	۰/۰۰۱	۰/۰۵	وجود تفاوت معنادار بین گویه ها
تهدیدها (T)	۱۵/۹۶۹	۶	۰/۰۰۱	۰/۰۵	وجود تفاوت معنادار بین گویه ها

همان گونه که ملاحظه می گردد، در هر چهار فهرست سطح معناداری به دست آمده از مقدار خطای آزمون کمتر است. بنابراین از نظر آماری بین گویه های هر یک از فهرست ها تفاوت معناداری وجود داشته است. همچنین به منظور رتبه بندی هر یک از گویه ها براساس میزان اهمیت آنها، مقدار رتبه میانگین مربوطه در نظر گرفته شده است. جدول های ۲ تا ۵ بیانگر رتبه بندی گویه های هر یک از فهرست های مربوط به قوت ها، ضعف ها، فرصت ها و تهدیدهاست.

تحلیل قوت ها، ضعف ها، فرصت ها و تهدیدها (SWOT)
 جدول های ۲ تا ۵ نتایج آزمون پرسش های آماری در مورد تعیین معناداری رتبه بندی هر یک از گویه های مربوط به پرسش نامه SWOT را نشان می دهد.
 - رتبه بندی نقاط قوت ورزش همگانی کشور
 براساس پرسش اول تحقیق و از آنجایی که طبق داده های جدول ۱، رتبه بندی نقاط قوت ورزش همگانی کشور معنادار است ($p < 0.05$)، طبق جدول ۲ رتبه بندی نقاط قوت ورزش همگانی چنین است:

جدول (۲) نتایج رتبه بندی قوت های مرتبط با ورزش همگانی کشور

میانگین رتبه ای	سؤالات قوت
۷/۰۵	اشتیاق و انگیزه های فردی و سازمانی به توسعه و تعمیم ورزش همگانی
۴/۳۵	داشتن شخصیت حقوقی مستقل و امکان بهره برداری از سازوکارهای مناسب مالی و معاملاتی
۵/۲۱	برخورداری از ذخیره ی ارزشمند منابع انسانی (مدیران، کارشناسان، مدرسان، مربیان و...) خبره و باتجربه البته با کمیت و کارایی نه چندان در شأن نظام
۵/۳۸	دارا بودن ۳۲ هیئت فعال استانی و ۱۳۱ هیئت فعال در شهرستان ها و بخش ها
۵/۴۶	تحت پوشش داشتن بیش از ۲۲ رشته ی ورزشی با ماهیت همگانی
۵/۹۸	ارتباط و عضویت با انجمن بین المللی ورزش برای همه (TAFISA) و انجمن آسیایی ورزش برای همه (ASFAA)
۶/۲۰	ارتباط نزدیک و صمیمی با رسانه ملی و توجه ویژه آن و سایر رسانه های دیداری، شنیداری، نوشتاری و...
۷/۸۵	برگزاری رویدادهای کشوری گسترده از جمله پیاده روی خانوادگی، همایش های دو و پیاده روی به مناسبت های روز جهانی تلاش و روز جهانی پیاده روی، مسابقات کارکنان دولت، جشنواره های بومی، محلی و...
۴/۹۴	دسترسی و بهره مندی از ظرفیت ها و همکاری و مشارکت فعال ادارات، سازمان ها و نهادهای دولتی و غیر دولتی و مردم نهاد
۵/۳۱	تنظیم تفاهم نامه با سازمان ها و نهادهای دولتی و خصوصی

- رتبه‌بندی نقاط ضعف ورزش همگانی کشور
براساس پرسش دوم تحقیق و از آنجایی که طبق داده‌های جدول ۱ طبق جدول ۳ رتبه‌بندی نقاط ضعف ورزش همگانی چنین است:

جدول (۳) نتایج رتبه‌بندی ضعف‌های مرتبط با ورزش همگانی کشور

میانگین رتبه‌ای	سؤالات ضعف
۴/۹۶	ضعف نظام ارتباطی و اطلاعاتی در فدراسیون و شیوه‌ی بهره‌برداری نامناسب از اطلاعات و ارتباطات فردی و سازمانی
۴/۹۷	حاکمیت تفکر مدیریت سنتی در بدنه‌ی فدراسیون و هیئت‌های ورزشی وابسته
۶/۵۸	کمبود سهم ورزش همگانی از اعتبارات دولتی و واگذاری از سوی سازمان تربیت‌بدنی و کمیته‌ی ملی المپیک
۵/۳۵	فقدان دیدگاه اقتصادی و درآمدزایی از بستر فعالیت‌های فدراسیون با بازاریابی و بازرگانی برنامه‌ها
۶/۴۰	کمبود نقدینگی و وابستگی شدید فدراسیون به بودجه‌ی عمومی دولت و سازمان تربیت‌بدنی
۵/۳۸	نبود سامانه‌ی ارتباطی با ادارات، سازمان‌ها و نهادهای دولتی و خصوصی
۵/۸۳	اجرا نکردن سند راهبردی نظام جامع توسعه‌ی ورزش کشور
۶/۵۰	نداشتن تعریف واحد، منسجم و هم‌سو با نیاز جامعه از ورزش همگانی و فعالیت بدنی در دیدگاه‌ها و مفاهیم کاربردی ورزش در بین کارشناسان و مدیران سازمان‌ها و نهادهای مسئول کشور
۵/۰۴	عدم سازمان‌دهی و تشکیل کمیسیون ورزش همگانی کمیته‌ی ملی المپیک
۴	وجود کمیت و کیفیت قابل توجه نیروی انسانی ناکارآمد، غیر موثر و غیر ضروری در فدراسیون و هیئت‌های وابسته

- رتبه‌بندی نقاط فرصت ورزش همگانی کشور
براساس پرسش سوم تحقیق و از آنجایی که طبق داده‌های جدول ۱ طبق جدول ۴ رتبه‌بندی نقاط فرصت ورزش همگانی چنین است:

جدول (۴) نتایج رتبه‌بندی فرصت‌های مرتبط با ورزش همگانی کشور

میانگین رتبه‌ای	سؤالات فرصت
۷/۷۷	فرمایشات مقام معظم رهبری مد ظله‌العالی در ابتدای سال ۸۹ در حرم رضوی
۷/۵۴	وجود تعالیم الهام‌بخش اسلام در خصوص تأکید بر فعالیت‌های تربیت‌بدنی
۷/۵۲	تأکید قانون اساسی بر توسعه و گسترش رایگان فعالیت‌های تربیت‌بدنی
۶/۰۹	توجه و عنایت ویژه‌ی مسئولین ارشد نظام، جامعه‌ی روحانیت و جامعه‌ی پزشکی به امور توسعه‌ی ورزش کشور
۶/۲۷	نگرش جامعه به فعالیت‌های ورزشی به عنوان یک عامل سازنده‌ی روانی، جسمانی، فرهنگی، تربیتی و اخلاقی
۷/۱۴	جوان‌بودن جمعیت کشور و وجود استعداد‌های فراوان ورزشی
۷/۱۰	تنوع آب و هوایی چهارگانه‌ی کشور و وجود جاذبه‌های طبیعی برای فعالیت‌های ورزشی
۷/۱۳	ظرفیت‌های موجود از نظر وضعیت جغرافیایی و اقلیمی کشور برای فعالیت‌های گردشگری، طبیعت‌گردی، ماهی‌گیری و...
۶	فراهم‌شدن امکان بهره‌برداری از ظرفیت‌ها و امکانات کلیه‌ی ادارات، سازمان‌ها و نهادها با تنظیم تفاهم‌نامه‌ی همکاری فی‌ما بین
۵/۶۷	ایجاد دیدگاه‌های جدید و اثربخش سازمان‌های کلیدی کشور به ترویج ورزش‌های همگانی
۵/۷۳	استقبال شایان افشار مردم از همایش‌های پیاده‌روی خانوادگی هر هفته در استان‌ها و شهرستان‌های کشور
۴/۰۳	استقبال مناسب شرکت‌ها و مؤسسات اقتصادی در تأمین منابع مالی مورد نیاز اجرای فعالیت‌های فدراسیون

- رتبه بندی نقاط تهدید ورزش همگانی کشور
۱ رتبه بندی نقاط تهدید ورزش همگانی کشور معنادار است ($p < 0/05$)،
بر اساس پرسش چهارم تحقیق و از آنجایی که طبق داده های جدول ۵ رتبه بندی نقاط تهدید ورزش همگانی چنین است:

جدول (۵) نتایج رتبه بندی تهدیدهای مرتبط با ورزش همگانی کشور

میانگین رتبه ای	سؤالات تهدید
۴/۴۲	فقدان انگیزه لازم برای سرمایه گذاری بخش خصوصی در توسعه ایماکن و ترویج فعالیت های ورزشی کشور
۳/۷۹	رسوخ ناهنجاری های اجتماعی و رفتاری ناخواسته به محیط های ورزشی
۴/۴۴	نبود نظام برنامه ریزی منسجم برای جذب منابع مالی و اقتصادی غیردولتی
۴/۱۹	شناخت ناکافی از ظرفیت های بین المللی حوزه ی ورزش های همگانی و فعالیت های بدنی عمومی
۳/۴۱	کافی نبودن کمی و کیفی احراز کرسی های آسیایی، جهانی و المپیک در حوزه ی ورزش همگانی توسط مسئولین و کارشناسان مربوطه
۳/۷۳	برنامه ریزی و اجرای فعالیت های موازی و غیر اصولی سازمان ها و نهادهای کشور
۴/۰۳	عدم تشکیل جلسات مشترک بین سازمان ها و ارگان های فعال در ورزش های همگانی

چشم انداز ورزش همگانی

وابسته پایین ترین رتبه را کسب کرد. همچنین مشخص گردید که در بخش فرصت ها، بالاترین رتبه به فرمایشات مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در ابتدای سال ۸۹ در حرم رضوی و پایین ترین رتبه به استقبال مناسب شرکت ها و مؤسسات اقتصادی در تأمین منابع مالی مورد نیاز اجرای فعالیت های فدراسیون تعلق گرفت. در بخش تهدیدها، بالاترین رتبه مربوط به نداشتن نظام برنامه ریزی منسجم برای جذب منابع مالی و اقتصادی غیردولتی و پایین ترین رتبه مربوط به کافی نبودن کمی و کیفی احراز کرسی های آسیایی، جهانی و المپیک در حوزه ی ورزش همگانی توسط مسئولین و کارشناسان مربوطه است. بنابراین با توجه به نمره ی ماتریس ارزیابی عوامل داخلی ورزش همگانی (۳/۰۳) و نمره ی ماتریس ارزیابی عوامل خارجی آن (۳/۲۴) و نیز تشکیل ماتریس ارزیابی داخلی و خارجی، مشخص شد که ورزش همگانی کشور در ناحیه ی SO قرار گرفته است، لذا از استراتژی تهاجمی می توان بهره برد. در اجرای استراتژی های SO، سازمان، با استفاده از نقاط قوت داخلی، می کوشد از فرصت های خارجی بهره برداری نماید. همه ی مدیران ترجیح می دهند که سازمان آنها در این موقعیت قرار گیرد.

با عنایت به قوت ها، ضعف ها، فرصت ها و تهدیدهای ورزش همگانی کشور و نیز نظرات شورای راهبردی چشم انداز ورزش همگانی کشور به صورت زیر ترسیم گردید:

(حرکت به سوی ایرانی فعال، شاداب، سالم تا سال ۱۴۰۴ با پوشش ۵۰٪ از افراد جامعه)

موقعیت راهبردی ورزش همگانی

پس از آنکه عوامل درونی (قوت ها و ضعف ها) و همچنین عوامل محیطی (فرصت ها و تهدیدها) شناسایی شد و به آنها رتبه داده شد، مشخص گردید که بالاترین رتبه در بخش قوت ها مربوط به اشتیاق و انگیزه های فردی و سازمانی به توسعه و تعمیم ورزش همگانی و پایین ترین رتبه مربوط به داشتن شخصیت حقوقی مستقل و امکان بهره برداری از سازوکارهای مناسب مالی و معاملاتی است. در بخش ضعف ها، کمبود سهم ورزش همگانی از اعتبارات دولتی و واگذاری از سوی سازمان تربیت بدنی و کمیته ی ملی المپیک بالاترین رتبه و وجود کمیت و کیفیت قابل توجه نیروی انسانی ناکارآمد، غیر موثر و غیر ضروری در فدراسیون و هیئت های

جدول شماره (۶) ماتریس عوامل داخلی و خارجی

نمره نهایی ماتریس ارزیابی عوامل داخلی

	۱	۲,۵	۳,۰۳	۴
نمره نهایی ماتریس ارزیابی عوامل خارجی				۳,۲۴
				۲,۵
				۱

راهبردهای توسعه ورزش همگانی**راهبرد اول**

توسعه کمی و کیفی ورزش همگانی

سیاستها:

- فراهم کردن زمینه‌های حضور دانش‌آموزان، دانشجویان، طلاب، کارگران، کارکنان، بسیج و نظامیان در ورزش همگانی
- فراهم کردن زمینه‌های حضور زنان در ورزش همگانی
- فراهم کردن زمینه‌های حضور معلولین در ورزش همگانی
- ارائه تسهیلات مورد نیاز برای حضور اقشار کم درآمد در ورزش همگانی.

راهبرد دوم

توسعه دسترسی آسان مردم به ورزش همگانی

سیاستها:

- افزایش ظرفیت امکانات و منابع موجود

- بهبود الگوی توزیع منابع

- تأمین سرانه و توزیع عادلانه فضاها و امکانات ورزشی کشور.
- گسترش امکانات برای گذران بهینه و بهره‌وری اوقات فراغت.

راهبرد سوم

ترویج فرهنگ ورزش و تحرک و سلامتی در جامعه

سیاستها:

- ترویج فرهنگ نیاز به ورزش در زندگی روزمره و عادت به هزینه کردن برای ورزش.

- مشارکت در توسعه دانش ورزش بومی و روز آمد کردن علم ورزش به عنوان زیرساخت‌های کیفی گذران اوقات فراغت.

- گسترش رابطه مؤثر با مراکز آموزشی و پژوهشی و کاربردی، بومی کردن پژوهش‌های علمی - ورزشی به‌عنوان زیرساخت‌های کیفی گذران اوقات فراغت.

- ترویج و تقویت نشاط و امید ملی از طریق تعمیم ورزش همگانی به عنوان یکی از عوامل مؤثر در پیشگیری و مقابله با ناهنجاری‌های اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی

- همکاری با رسانه‌های جمعی برای ارتقای آگاهی جامعه نسبت به ورزش همگانی

- بهره‌گیری از زمینه‌های مذهبی، قومی و عادات اجتماعی برای تشویق جامعه به ورزش و تحرک

- توجه ویژه به ایجاد فرهنگ در کودکان و نوجوانان

راهبرد چهارم

اصلاح و بهبود ساختار ملی ورزش همگانی

سیاستها:

- اجرایی کردن اصل ۴۴ در ورزش و افزایش مشارکت مردم در ورزش همگانی

- کاهش تصدی دولت

- بهبود تعامل بین نهادهای ورزش همگانی

- طراحی و استقرار نظام برنامه‌ریزی فراگیر و یکپارچه

- طراحی و استقرار نظام ملی نظارت، ارزیابی و کنترل در ورزش

راهبرد پنجم

گسترش مشارکت نهادهای عمومی و مردمی در توسعه ورزش همگانی

سیاستها:

- حمایت از ایجاد NGO های فعال در ورزش همگانی

- توجه ویژه به نهادهای قومی، مذهبی و صنفی

- حمایت ویژه از تشکل‌های مردمی

- ترویج فرهنگ داوطلبی در ورزش همگانی

راهبرد ششم

توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در ورزش همگانی

سیاستها:

- ایجاد نظام آماری فراگیر و جامع در ورزش همگانی

- بهره‌گیری از فن آوری‌های نو در آموزش و ترویج ورزش همگانی

بحث و نتیجه‌گیری

ورزش همگانی در بین کشورها از سال ۱۹۰۰ میلادی تا کنون با انگیزه‌های متفاوتی از جمله تأمین سلامت جسمی و روانی، غنی‌سازی اوقات فراغت، گسترش روابط اجتماعی، دور شدن از زندگی ماشینی، بازگشت به طبیعت، افزایش کارایی، زمینه‌سازی برای رشد قهرمانی و توصیه‌ی پزشکان مورد توجه قرار گرفته، ولی در ایران فدراسیون ورزش همگانی از سال ۱۳۵۸ به طور رسمی شروع به کار کرده است (غفرانی، ۱۳۸۸).

در مطالعات داخلی، قره (۱۳۸۳) در تحقیقی با عنوان بررسی وضعیت ورزش همگانی ایران و مقایسه آن با چند کشور منتخب جهان به نتایج زیر دست یافت: درصد افرادی که در ایران تحت پوشش هیات ورزشی همگانی آقایان و بانوان ورزش می‌کنند ۵/۹۲ درصد جمعیت است که در مقایسه با ۲۳ کشور جهان از همه کمتر بود. در مورد زمان تشکیل سازمان رسمی برای ورزش‌های همگانی ایران در مقایسه با ۲۰ کشور جهان در ردیف آخر قرار گرفته است. درصد شرکت کنندگان در ورزش همگانی ایران از قاره آفریقا بیشتر و از سایر قاره‌ها کمتر بود (قره، ۱۳۸۳). همچنین غفوری (۱۳۸۵) در تحقیق خود با عنوان مطالعه انواع ورزش‌های همگانی و تفریحات مطلوب جامعه و ارائه مدل برای برنامه‌ریزی‌های آینده به ارائه مدلی برای برنامه‌ریزی‌های آتی فدراسیون با هدف افزایش مشارکت مردم پرداخت. در تحقیق دیگری کاشف (۱۳۷۹) به بررسی وضعیت ورزش همگانی در ایران و توصیه‌هایی برای توسعه آن پرداخت که بالاترین انگیزه شرکت کنندگان در ورزش‌های همگانی، حفظ سلامتی عمومی و پس از آن تفریحات، کاهش وزن و درمان بیماری‌ها بود. جمع بندی صورت پذیرفته از پژوهش‌های داخلی نشان می‌دهد که غالب تحقیقات انجام شده گرایش‌پذیر به سمت مخاطبین شرکت‌کننده در ورزش همگانی بوده و شاخصه‌هایی نظیر وضعیت اقتصادی - اجتماعی، انگیزه‌ها، نگرش و گرایش، نقش رسانه‌ها در گرایش‌پذیری و مواردی همانند را مورد بررسی و تحلیل قرار داده‌اند و از سایر ابعاد ورزش همگانی نظیر برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری، عوامل مؤثر بر گسترش و عدم گسترش، نقاط ضعف، قوت، تهدیدها و فرصت‌ها (SWOT) و مواردی همانند در سطح ملی غافل بوده‌اند. البته قلی‌نیا (۱۳۸۳) در تحقیق خود با عنوان ایجاد زمینه و برنامه‌ریزی برای همگانی کردن ورزش، نقاط ضعف، قوت، تهدیدها و فرصت‌های ورزش همگانی

منابع

۱. ممتازبخش مریم ، فکور یوسف (۱۳۸۶)، بررسی راهکارهای ارتقاء و توسعه ورزش همگانی بانوان دانشگاه علوم انتظامی. فصلنامه دانش انتظامی، سال نهم، شماره دوم
۲. کاشف، میرمحمد، (۱۳۷۹). بررسی وضعیت ورزش همگانی در ایران و توصیه برای توسعه آن. چکیده. مقالات چهارمین همایش ملی تربیت بدنی و علوم ورزشی. ص. ۸۶-۸۷
۳. سجادی نصراله ، هنری حبیب ، تیموری آتوسا (۱۳۸۹). بررسی و مقایسه کارکرد مرکز توسعه ورزش همگانی و تفریحی، و مرکز توسعه ورزش قهرمانی ایران، بر اساس مدل وایزبور. پژوهش در علوم ورزشی. شماره ۲۶. ص. ۱۵۳-۱۷۰
۴. رحمانی نیا، فرهاد (۱۳۸۲). توسعه ورزش همگانی با ملاحظه گذران صحیح اوقات فراغت جوانان. نشریه ماهانه دفتر تربیت بدنی پسران معاونت (تربیت بدنی و تندرستی وزارت آموزش و پرورش، ۱۶۹)
۵. سازمان تربیت بدنی (۱۳۸۲). مطالعات تفصیلی توسعه فرهنگ ورزش
۶. جوادی پور، محمد، (۱۳۹۰). «برنامه راهبردی فدراسیون ورزشهای همگانی». طرح پژوهشی. وزارت ورزش و جوانان. فدراسیون ورزشهای همگانی
۷. محمد قلی نیا، جواد. جوادی پور، محمد. فرج زاده، شهرام. افتخاری گل، الهام (۱۳۸۷). مفهوم شناسی ورزش همگانی با هدف بازاریابی جایگاه ورزش شهروندی (اهداف و کارکردها و بسترها). تهران
۸. مظفری، امیراحمد. الهی، علیرضا. قره، محمد علی. پورسلطانی، حسین (۱۳۸۸). نظام جامع توسعه ورزش قهرمانی جمهوری اسلامی ایران. طرح پژوهشی. پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی
۹. الوانی مهدی (۱۳۸۴). مدیریت عمومی، چاپ بیست و سوم، تهران، نشر نی
۱۰. همتی نژاد، مهرعلی (۱۳۸۷). برنامه ریزی راهبرد فدراسیون قایقرانی و اسکی روی آب طرح پژوهشی. پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی
۱۱. نصیر زاده، سید مهدی (۱۳۸۷). تهیه و تدوین استراتژی توسعه ورزش قهرمانی و همگانی استان کرمان. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه پیام نور مرکز تهران
۱۲. جهان بینی، عباس (۱۳۸۸). تدوین استراتژی توسعه ورزش همگانی و قهرمانی استان قم. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه پیام نور مرکز تهران
۱۳. یار احمدی، محمد (۱۳۸۸). بررسی وضعیت موجود ورزش قهرمانی و همگانی شهرستان دورود. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه پیام نور مرکز تهران
۱۴. محمد قلی نیا، جواد (۱۳۸۳). ایجاد زمینه و برنامه ریزی برای همگانی کردن ورزش. طرح پژوهشی، سازمان تربیت بدنی
۱۵. مظفری، امیراحمد. قره، محمد علی (۱۳۸۴). وضعیت ورزش همگانی ایران و مقایسه آن با چند کشور منتخب جهان. نشریه علوم حرکتی. شماره ۶.

(SWOT)، وضعیت نهادی و تشکل سازی، وضعیت حقوقی، وضعیت نیروی انسانی، زیر ساختها و تجهیزات و استانداردها را مورد بررسی قرار داد اما به راهبردها و چشم انداز ورزش همگانی ایران اشاره ای نکرده است. از سوی دیگر بررسی ها نشان می دهند اکثر استان های کشور در راستای اهداف و مأموریت های سند راهبردی توسعه تربیت بدنی و ورزش به تدوین سند توسعه استان اقدام نموده اند. اما تاکنون پژوهشی در راستای تدوین برنامه راهبردی ورزش همگانی کشور انجام نشده است. با توجه به اینکه این تحقیق یک طرح ملی است، بنابراین جامعه آماری آن گسترده تر بوده و از ابزار معتبرتری، نسبت به سایر تحقیقات انجام شده در داخل کشور، استفاده شده است. در زمینه ی ورزش همگانی، تحقیقات زیر در داخل کشور انجام شده است که نتایج مشابهی با این تحقیق دارد: قلی نیا (۱۳۸۳)؛ نصیرزاده (۱۳۸۷)؛ جهان بینی (۱۳۸۸)؛ یار احمدی (۱۳۸۸)؛ موسوی جهان آباد (۱۳۸۹)، اما همانگونه که گفته شد به راهبردها و چشم انداز ورزش همگانی ایران اشاره ای نشده است. با مروری بر تحقیقات انجام شده در خارج کشور، مشخص می شود که درصد تمایل مردم به شرکت در ورزش همگانی رو به افزایش می باشد. کشورهای استرالیا، آلمان، کانادا، سوئد، ژاپن، هلند، سوئیس، و فرانسه در زمینه ورزش همگانی فعالیت بیشتری دارند. این موارد نشان می دهد که سلامتی فردی و اجتماعی در جوامع پیشرفته از اهمیت بیشتری برخوردار است و این کشورها در تدوین سند راهبردی، رضایت و مشارکت اقشار جامعه در جهت زندگی سالم، همبستگی اجتماعی و توسعه اقتصادی را مد نظر قرار داده اند. برای این که ما نیز از ورزش همگانی سود و منافع خود را بهره برداری کنیم باید سرمایه گذاری لازم را در این زمینه انجام دهیم. پس از مطالعه ورزش همگانی در ایران و چند کشور دیگر (در انتخاب این کشورها سعی شده که تناسب با ویژگیهای فرهنگی و اجتماعی ایران و میزان توسعه یافتگی رعایت گردد) به شناخت و تحلیل عوامل نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت ها و تهدیدها (SWOT) پرداخته شد و همچنین برنامه راهبردی ورزش همگانی کشور نیز تنظیم گردید که در هیچ یک از پژوهش های انجام شده در حوزه ورزش همگانی به طور مجزا به برنامه راهبردی ورزش های همگانی اشاره نشده است. محقق در این تحقیق برای بررسی و اشراف کامل تر به موضوع تدوین راهبرد ورزش همگانی کشور ابتدا به بررسی سوابق و اسناد موجود، مرور تحقیقات انجام شده، مطالعه اسناد بالادستی، مطالعه تطبیقی و نظرخواهی از دست اندرکاران و متخصصان پرداخته و در مرحله بعدی برای تدوین مأموریت، جلسات متعددی با مسئولان و خبرگان ورزش همگانی کشور تشکیل داده و سپس به تدوین راهبرد ورزش همگانی کشور اقدام کرده و اهداف بلندمدت آن را نیز تعیین کرده است.

16. Naul, Roland and Ken, Hardman (2002). Sport and physical education in Germany, published by routledy London.

۲۰. قره، محمد علی (۱۳۸۳). وضعیت ورزش همگانی ایران و مقایسه آن با چند کشور منتخب جهان. رساله دکتری. دانشگاه تربیت معلم. دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.
۲۱. غفوری، فرزاد (۱۳۸۵). مطالعه انواع ورزش های همگانی و تفریحات مطلوب جامعه و ارائه مدل برای برنامه ریزی های آینده. تهران
17. Ioke opdenacker / Filipboen (2007). Community development and sport participation. JSM/21(4) October 2007-usa 217- 351-5076; webmaster @ hkusa.com
18. Collins, M.F. (2002). Sport for all as a multifaceted product of domestic and international influences. Email <M.F. collins @ lboro. Ac. Uk>.
۱۹. غفرانی، محسن. گودرزی، محمود. سجادی، نصراله. جلالی فراهانی، مجید. مقرنسی، مهدی (۱۳۸۸). طراحی و تدوین راهبرد توسعه ورزش همگانی استان سیستان و بلوچستان. نشریه حرکت. شماره ۳۹. ص(۱۰۷-۱۳۱).

